

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

451. An Capitulum alterius sæcularis Collegiatæ, non exemptæ vacantis,
seu privatæ suo capite, succedat & administret.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

dum Episcopus ab hostibus aut paganis captus est. Card. de Luca, de benef. d. 16, n. 4. juncto n. 11. citans Rebuff. in c. cum nulla de concess. preb. Ventrig. loc. cit. citans Meroll. theol. mor. p. 3. d. 7. c. 7. Marschor. var. resol. l. 2. c. 15. n. 38. qui testatur, sic fuisse decusum in Burgenf. 10. Martii, 1597. eorum Orano juxta textum c. si Episcopus, de suppl. neglig. Pralator. in 6, ubi disponitur, ut Episcopo in captivitate redacto ecclesia censeatur vacare (ubi tamen id vacare improprie accipitur, ut Card. de Luca cit. n. 11.) & jurisdictio ad Capitulum devolvatur.

3. Item extenditur responsio, quando Episcopus degit in remotis, & Vicarius illius relictus in dicta moritur absque alia Episcopi provisione. Ventrig. loc. cit. citans Quarant. in sum. Bullar. v. Capitulum sede vac. n. 1. 2. Genue. in pr. c. 86. n. 11. Dianam p. 6. tract. 4. resol. 3. Meroll. loc. cit. n. 6. dicitur autem Episcopus esse in remotis, quando ejus presentia brevi haberi nequit. Ventrig. loc. cit.

Questio 448. An exinde quoque, quod vices gerat & suppleat defuncti Episcopi, Capitulum sede vac. sit & vocari possit Vicarius Episcopi?

R Esp. videri quæstionem hanc habere multum de nomine. Capitulum sede vacante inter Vicarios Episcopi connumerandum asserit Sbroz. loc. cit. n. 1. dicendum quoque proprie Vicarium Episcopi, affirmant gl. in c. cit. c. unit. de major. & obedientia. Innoc. in c. eam te. Decius loc. cit. n. 7. apud Sbroz. cit. n. 1. ed quod vicarius (intelligi proprie talis) dicatur à vice quam gerit juxta l. vicarius ff. de legat. Sylv. in sum. v. vicarius, Bellin. tract. de re militari. p. 1. tit. 17. de off. vic. n. 1. & seq. Unde etiam tali capitulo tanquam vicario Episcopi literas transmitti à Papa, testatur Innoc. loc. cit. n. 3. apud Sbroz. loc. cit. n. 4. & quos citat Federic. de Senis cit. conf. 30. n. 3. Abb. in c. cum olim. n. 1. Roman. epus. 506. n. 13. quin etiam testetur, esse opinionem communem. rationes tamen, quas adducit pro se Sbroz. non magnopere stringere videatur, nempe quod longe plura possit Capitulum sede vacante quam Vicarius Episcopi (intelligi generalis) vivente Episcopo, quod possit constituere vicarium, qualem constituere nequit Vicarius generalis Episcopi. quod non fungatur in omnibus vice Episcopi, puta in collationibus beneficiorum. ad quod tamen potestremum ipse Sbroz. advertendum ait, etiam Vicarium generalem Episcopi non posse omnia, quæ Episcopus, ad priora verò facile dici possit, dari Vicarios plures proprie tales, etsi unus eorum plus possit, quam alter.

Questio 449. An quoque succedat, & jus administrandi habeat Capitulum Ecclesie exemptæ, habentis jurisdictionem quasi Episcopalem?

R Esp. Capitulum talis Ecclesie omnimodè exemptæ, ea vacante, non secus, ac Capitulum cathedrale administrationem & jurisdictionem habet (potest proinde, ut probabiliter Pirh. loc. cit. n. 16. corrigere, ferre censuras, aliæque facere; quæ tale capitulum cathedrale, de quibus inferius) quia tales ecclesie æquiparantur cathedralibus, Laym. in c. his que de major. & obedient. n. 2. Pirh. loc. cit. n. 58. sic quoque in praxi servari testantes.

Questio 450. An etiam Capitulum ecclesie collegiatae, quæ est titulus Cardinalis, eà va-

cante, seu mortuo Cardinali administrat, & succedat in jurisdictione?

R Esp. affirmativè Laym. loc. cit. Fagn. in c. his que de major. & obed. n. 2. & 32. Pirh. loc. cit. n. 14. & 16. juxta expressum textum cit. c. his que. ubi statuit Pontifex, ut mortuo Cardinali titulari talis ecclesie presbyteri Capellani clerici Capellanus seu Parochiarum aliis eidem Cardinali ratione talis tituli subiectarum Capitulo seu collegio istius ecclesie collegiatae titularis in omnibus obediant. Pirh. cit. n. 14. Fagn. loc. cit. n. 1. Arque ita spectato jure communi mortuo Cardinali tota administratio & jurisdictio Cardinalis devolvitur ad Capitulum, seu collegium dictæ Ecclesie collegiatae, sicut mortuo Episcopo tota ejus administratio transit ad Capitulum Ecclesie cathedralis, nisi Papa quædam exceperit Fagn. Pirh. ll. cit. quemadmodum Papa in cit. c. his que. excepit, sibi que reservavit pro bono pacis, ut inquit. correctiorem, excommunicationem, suspensionem, interdictionem, in ordine ad quæ dicti presbyteri, clerici &c. subiecti erant aliis Cardinali, & subiecti permanent subditi Episcopi vacante sede Episcopali Capitulo cathedrali, ut dicitur infra. Proinde hodie dum mortuo Cardinali Capitulum ejusdem Ecclesie titularis non poterit causas criminales cognoscere, ferre censuras &c. idque vi juris communis; ed quod ea potestas, etsi cessante exceptione illa papali competere tali capitulo de jure communi (ut tenent Pirh. cit. n. 16. & Abb. antiq. in c. his que in fine & Bellam. notab. 5. Abbas Panormit. n. 2. Host. apud Fagn. cit. n. 34. contrarium & fortè melius, ut ait Fagn. tenentibus cum Innoc. in cit. c. his que n. 2. ed quod nec capitulum, nec Cardinalis ille titularis hanc habeat jure proprio, sicut eam habet Episcopus, sed specialiter à Papa per reservationem tamen Papa infertam corpori juris, ad eque facientem jus commune (non secus ac privilegium insertum Juri communi facit jus commune gl. 4. in c. constitutionem, de regul. jur. in 6. Jo. And. in c. ex parte il. primo. n. 3. Hostiens. &c. apud Fagn. loc. cit. n. 35.) ablata est. Porro ratio, cur Papa dicat, se bono pacis reservare sibi illa, est, quod quia consuetudo in Urbe allegabatur, vi cujus capitulum dicebatur habere potestatem illam corrigendi, & censuras ferendi, pontifex ad vitandas lites, & scandalum noluit illam consuetudinem approbare, sed ex suo officio pro bono pacis id sua providentiæ reservavit. Fagn. cit. n. 34. Pirh. cit. n. 16.

Questio 451. An quoque Capitulum alterius secularis collegiatae, quæ non est titulus Cardinalis, aut aliis exempta vacantis seu privata suo capite succedat, & administrat?

R Esp. Supposito, talem Prælatum inferiorem v.g. Præpositum aut Decanum talis Collegiatae habere jurisdictionem dignitati suæ annexam in illa ecclesia, & capellis eidem subiectis, earumque clericos, idque, ut bene Pirh. loc. cit. n. 59. privativè seu exclusivè Episcopo, ita ut is in prima instantia se immiscere nequeat, modò inferior ille Prælatus rite impleat officium suum, eam non habeat frustra, quaritur, ut rectè ait Fagn. in c. his que n. 36. an ea sit transmissibilis in Capitulum sede vacante) non convenire adhuc AA. inter se in puncto hujus quæstionis. Negativam, nimirum, administrationem, & jurisdictionem non transire mortuo Prælato ad tale Capitulum, tenent Laym. ad cit. c. his que n. 4. Pirh. loc. cit. n. 59. secuti in hoc Felin. in idem

hæc in 4. & 5. argumento. Pro qua opinione citantur quoque à Fagu. loc. cit. n. 39. Bellam. in cit. c. n. 6. (quamvis illum eam tenere vacillando asserat) Item n. 42. Innoc. in c. cum accessissent, de constitut. n. 3. Abb. in c. cum dilectus, n. 9. de consuetud. Butrio. Imol. Dominic. Rationes illorum sunt primò dato etiam inferiores istiusmodi Prælatos habere jurisdictionem illam ordinariam à jure (cujus tamen contrarium fuisse & rectè probat Fagu. à n. 36. eò quòd solus Episcopus de jure fundat intentionem super jurisdictione ordinaria in tota diocesi juxta c. omnes Basilicæ, 16. q. 7. c. conquerente, de off. ordinari. adeòque inferior, vel Plebanus contentens jurisdictionem ad se pertinere, nisi docuerit, eam de jure speciali ad se pertinere, semper succumbet. c. cum dilectus, de capellis monachor. c. cum olim, de præscript. in 6.) devolutio jurisdictionis ab Episcopo, vel Prælato induci non debet, nisi tantum in casibus à jure expressis. c. quamquam, de elect. in 6. Jam verò jurisdictionem sede vacante transire ad Capitulum, expressè tantum habetur de Ecclesiis Cathedralibus, vel quasi Episcopalis, quæ exempta à jurisdictione Episcopi episcopalis æquiparantur. c. cum olim, & c. his que Fagu. n. 40. Pirh. n. 59. Barbos. de jure eccles. l. i. c. 32. n. 136. Et id quidem propter diversam rationem, quæ est in Ecclesiis illis inferioribus non exemptis, & ecclesiis Cathedralibus, vel collegiatis exemptis; quia nimirum in his, si Capitulum non succederet defuncto Episcopo vel Prælato, non esset, qui posset huic defectui providere; in aliis verò inferioribus & matricibus illis ecclesiis adest Episcopus, qui adiri & defectum illum supplere potest. Fagu. Pirh. loc. cit. quin & est differentia inter has Ecclesias inferiores, & collegiatis, quæ sunt titulus Cardinalis alicujus, nimirum quòd Cardinalis in suo titulo habet jurisdictionem ordinariam de jure communi. Fagu. n. 46. Laym. loc. cit. n. 1. Pirh. loc. cit. n. 15. secundò, dato jam jure quodam speciali, puta præscriptione, consuetudine, privilegio, competere illis Prælati inferioribus (ut fieri potest Fagu. n. 39. citans c. cum ab Ecclesiis, de off. ordinari. c. cum olim, c. auditis, de præscript. c. accidentibus, de excess. prælator, adhuc non poterit in ea succedere tale Capitulum. Imprimis nondum acquisita præscriptione; cum præscriptio sit stricti juris, adeòque ultra præscribentem non extenditur ad alios, adeòque nec ad Capitulum, nisi fortè Capitulum in hoc ipso quoque, nempe ut vacante Prælatuà jurisdictionem exercere possit, præscripsit. Pirh. Laym. ll. cit. Neque dum acquisita privilegio; quia ea, quæ non communi, sed speciali jure competunt Prælato, non transeunt in Capitulum sede vacante. Laym. Pirh. ll. cit. & quos citat Fagu. n. 43. gl. in c. scriptum v. temporis, de elect. & ibidem Abb. n. 5. Innoc. in c. verum, de foro competente, & ibid. Felin. in princ. Idem est de jurisdictione delata, nec non de feudali. Atque ita hanc sententiam in puncto juris vertiorem esse, & de jure sustineri posse, ait Felin. quamvis fateatur, materiam esse dubitabilem. Quinto dicat, sententiam contrariam, nempe in ecclesiis inferioribus non exemptis sede seu Prælatuà vacante Capitulum succedere in jurisdictione communitè teneri, & receptam esse consuetudine, licet negativa in puncto juris sit verior. Pirh. cit. n. 59. Fagu. n. 48. ubi verum tamen, ut subdit Felin. etiam, ubi jurisdictione spectat de jure speciali ad solum Prælatum, communitè tenetur, ut Capitulum succedat in ea, & ista opinio secundum illum sequenda est, tum propter auctoritatem Abbatis, & eorum, quos allegatum propter consuetudinem, quæ est opti-

P. Leurem Tract. III, De Capit. sed. vac.

ma dubiorum interpretis, cum dilectus, de consuetudine. & de ipsa attestantur DD. in Clem. ne in agro, de statu monach. Hanc etiam opinionem communitè teneri affirmat Pavin, de off. & potest. capit. sed. vac. prælud. 6. n. 16. eamque secuta est Rota in Bingins. jurisdict. 22. Jun. 1611. quæ est inter impressas decisio 346. p. x. recent. ita Fagu.

2. Affirmativam è contra simpliciter tenet Abbas in c. his que, n. 2. ubi post multa concludit, quòd ubi potestas aliqua ratione Prælatuà competit, Prælato illo mortuo, ea transeat in Capitulum, exceptis his, quæ non possunt explicari sede vacante, ut alienatio bonorum; quæquam rationes, quas pro se adducit Abbas, refellit satis bene Fagu. n. 45.

3. De cetero, quando non tam quaritur de jurisdictione, quàm administratione bonorum, concedendum est, inquit Fagu. cit. n. 48. conventum succedere Prælato inferiori per c. ea que, de statu monachor. secundum Felin. in c. his que, n. 2. Item ubi jurisdictione, & potestas est simultanea seu communis inter Capitulum, & Prælatum, de quo casu loquitur c. ea noscitur, de his, que sunt à Prælat. quod pro se citat Abb. dubium non est, quin mortuo Prælato, seu sede vacante jurisdictione maneat penes solum Capitulum. Fagu. cit. n. 48. Pirh. n. 59. Laym. loc. cit. n. 3. cum Felin. juxta textum c. final. de regular. in 6. & argumento c. unius, ne sede vac. lib. eod.

Quæstio 452. An Capitulum Ecclesia regularis non exempta, sede seu Prælatuà vacante succedat in administratione & jurisdictione?

1. Resp. Non succedit tale Capitulum seu conventus, sed administratio & jurisdictione devolvitur ad Episcopum, si monasterium non sit exemptum, sed ei subiectum. Pirh. ad tit. de major. & obed. n. 60. Laym. ad c. his que, tit. c. d. n. 5. citans Felin. in idem c. argum. 4. Imol. ibid. Jo. Aud. in c. 2. n. 2. item apud Fagu. loc. cit. n. 45. Speculat. ad tit. de statu monach. n. 26. ubi postquam dixisset, tenere quosdam, vacante Monasterio totam potestatem residere penes Capitulum, ideòque posse Capitulum, sive conventum recipere monachos, subdit; contrarium tamen servari videmus, & bene, contra Dominic. in idem c. 2. n. 2. tenentem, quòd secundum jura conventus succedat Abbati in jurisdictione, proinde Episcopus dare potest administratorem in spiritualibus, & temporalibus. Felin. Jo. Aud. Laym. Pirh. ll. cit. habet enim jurisdictionem in omnia monasteria suæ diocesis non exempta, tamen autem eam exercere nequeat in his, quæ ad disciplinam religiosam spectant, dum ordinis Prælati officium suum rite obit, eo tamen deficiente, seu in defectum illius exercitium jurisdictionis ad eum devolvitur. Laym. citans seipsum in c. quanto & c. penult. de off. ordinari. ita ut administratorem etiam in iis, quæ ad regularem disciplinam spectant, statuere possit. Pirh. cit. n. 60. Unde jam etiam conventus Prælato mortuo, si ad eum solum spectabat creare seu recipere Monachos eos recipere nequibit; secus si spectabat ad Abbatem, & simul ad conventum, pro ut expressè definit c. fin. de regular. in 6. multò verò minus administratio illa; & jurisdictione devolvetur ad Priorem claustralem, vel seniore. Laym. Pirh. ll. cit. votum enim obedientiæ (ratione cujus potissimum religiosi subduntur Abbatibus, seu Prælato ordinis) non præstatur tali Priori, aut etiam conventui, sed ipsi Prælato; ergo Prælato mortuo potestas, & jurisdictione illius, per quam in virtute obedientiæ, vel etiam sub pæna excommunicationis præcipere poterat, non transit ad Priorem aut seniore. Laym. loc. cit. & ex eo Pirh. P 2 2. Quòd